Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29997

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i (SOÖ), bireylerin sanat alan?ndaki bilgi, beceri, tutum ve ele?tirel dü?ünme düzeylerini ölçmek amac?yla ?. Yücetoker taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, sanat e?itiminin ç?kt?lar?n? de?erlendirmek ve bireylerin sanat okuryazarl??? seviyelerini dört ana faktör alt?nda belirlemek için tasarlanm??t?r. Ölçek, geli?tirme sürecinde kapsaml? geçerlik ve güvenirlik analizlerine tabi tutulmu? olup, elde edilen yüksek istatistiksel de?erler, arac?n psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sanat Okuryazarl???, Sanat E?itimi, Psikometrik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Likert, Faktör Analizi

Yazarlar

?. Yücetoker

Amaç

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sanata yönelik bilgi düzeylerini, estetik alg?lar?n?, sanatsal etkinliklere kat?l?m e?ilimlerini ve sanat eserlerini yorumlama yeteneklerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, e?itim bilimleri ve sanat e?itimi alanlar?nda, ö?rencilerin veya genel popülasyonun sanat okuryazarl??? düzeylerini tespit ederek, müfredat geli?tirme ve e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine katk?da bulunmay? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçek, kuramsal olarak Sanat Okuryazarl??? kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle dört temel alt boyutta ele al?nmaktad?r: Sanat Bilgisi ve Anlama, Sanata Yönelik Tutum, Sanatsal Kat?l?m ve Ele?tirel De?erlendirme. Yap?lan faktör analizleri sonucunda ölçe?in bu çok boyutlu yap?y? destekleyen dört faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu faktörler, bireyin sanat? tan?ma, takdir etme, sanatla aktif etkile?im kurma ve sanatsal mesajlar? çözme becerilerinin bütününü temsil etmektedir.

Geçerlik

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Bartlett testi analizleri uygulanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda KMO de?eri 0,888 olarak bulunmu?tur. Bu de?erin 0,60'dan yüksek olmas?, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bartlett's Sphericity testi sonucu ise χ^2=2469,328 ve p=0,000 olarak belirlenmi?tir. Anlaml?l?k de?erinin (p) 0,05'ten küçük olmas?, korelasyon matrisinin birim matristen anlaml? derecede farkl? oldu?u ve bu nedenle faktör ç?kar?labilece?i sonucunu desteklemektedir (Çokluk, ?ekercio?lu ve Büyüköztürk, 2010). Bu bulgular, ölçe?in yap? geçerli?inin yüksek oldu?unu ve faktör yap?s?n?n anlaml? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alpha de?eri üzerinden hesaplanm??t?r. Ölçe?in bütün olarak güvenirlik katsay?s? 0,912 gibi oldukça yüksek bir de?erde belirlenmi?tir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in dört alt boyutu için ayr? ayr? güvenirlik analizleri yap?lm??t?r. Elde edilen faktör güvenirlik katsay?lar? ?unlard?r: Birinci faktör 0,752; ?kinci faktör 0,710; Üçüncü faktör 0,780; ve Dördüncü faktör 0,737. Bayram (2004)'a göre, Cronbach Alpha de?erlerinin 0,700'ün üzerinde olmas? yeterli güvenirlik düzeyi olarak kabul edilmektedir. Bu ba?lamda, Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i'nin hem genel yap?s?n?n hem de alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde güvenilir oldu?u tespit edilmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde kullan?lan temel analiz yöntemi Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) olmu?tur. KMO ve Bartlett testlerinin uygun sonuçlar?n?n ard?ndan yap?lan analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymu?tur. Ölçek, dört ayr? faktör alt?nda toplanan maddelerden olu?maktad?r. Bu dört faktör, Sanat Okuryazarl??? kavram?n?n farkl? yönlerini temsil ederek, yap?sal bütünlü?ünü sa?lamaktad?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, maddelerin ilgili olduklar? alt boyutlar? yüksek oranda temsil etti?ini göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme, Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme. (Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a kadar)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri / Yeti?kinler

Ya? Grubu: 18+

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Sanat e?itimi alan veya genel e?itim içindeki bireylerin sanat okuryazarl??? düzeylerini ölçmeye odaklanm??t?r.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve iç tutarl?l?k (Cronbach Alpha) analizi kullan?larak geli?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sanat, Sanat Bilgisi, Cronbach Alpha, Ölçek Geli?tirme, Yap? Geçerli?i, Faktör Yükü, KMO

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?nland??? kuruma ait akademik adresler geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, ?. Yücetoker taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmi? ve yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri için orijinal makale yazar? ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçek, akademik ara?t?rmalarda referans gösterilerek kullan?labilir.

Ölçe?in orijinal makale linki: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sanat-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yücetoker, ?. (2014). Sanat Okuryazarl??? Ölçe?inin haz?rlanmas? ve geli?tirilmesi. **Sanat E?itimi Dergisi, 2**(1), 112-126.
Bayram, N. (2004). **Sosyal bilimlerde SPSS ile veri analizi.** Ezgi Kitabevi.
Çokluk, Ö., ?ekercio?lu, G. ve Büyüköztürk, ?. (2010). **Sosyal bilimler için çok de?i?kenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamalar?.** Pegem Akademi.

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Orijinal kaynakta ölçek maddeleri sa?lanmad???ndan, bu bölüm bo?

ARABPSYCHOLOGY.COM

b?rak?lm??t?r.)

Ölçek maddeleri, kaynak makalenin tam metninde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM